

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Krimpenerwaard
T.a.v. dhr. S. Noordman, afdeling Sociale Zaken
Postbus 51
2820 AB Stolwijk

Datum: 25 januari 2018
Onderwerp: Reactie en aanbevelingen op 'Concept Re-integratieregeling 29 november 2017' en 'Concept Re-integratieverordening 29 november 2017'
Bijlage: Toelichting

Geacht College,

Naar aanleiding van het verzoek op 5 december jongstleden per e-mail om te reageren op de 'Concept Re-integratieregeling 29 november 2017' en 'Concept Re-integratieverordening 29 november 2017', stuur ik u hierbij de reactie en aanbevelingen van de Cliëntenraad. Als bijlage is een uitgebreide toelichting op de reactie en aanbevelingen toegevoegd. Tijdens de vergadering op 14 december hebben mevrouw Lambregtse en mevrouw Breukelman de stukken toegelicht en is de Cliëntenraad in de gelegenheid geweest om vragen te stellen.

De Cliëntenraad geeft u de volgende aanbevelingen mee:

1. Ondanks de vrijheid van de afdeling Sociale Zaken om invulling te geven aan het beleid, spreekt de Cliëntenraad de wens uit dat het College en de Gemeenteraad nauw betrokken blijven waar het re-integratie betreft. Het is belangrijk om het beleid constant te evalueren en wijzigingen aan te brengen daar waar nodig.
2. Het speerpunt van het re-integratiebeleid dient maatwerk te zijn. Het is belangrijk dat cliënten individueel benaderd worden en duidelijkheid krijgen over de doelmatigheid van het traject voor de hen geldende situatie. Massaplantsingen dienen niet aan de orde te zijn evenmin als uitsluiting. Het is het geloof van de Cliëntenraad dat alleen een gerichte aanpak daadwerkelijke zelfredzaamheid tot gevolg kan hebben. Een vrijblijvende benadering voor trajecten geniet de voorkeur daar sancties en maatregelen demotiveert en het doel tegenwerkt.
3. De Cliëntenraad pleit voor een uitermate beperkte duur van trajecten zoals detachingsbanen en werkervaringsplaatsen met behoud van uitkering. In alle gevallen dient de duur van trajecten en de beoogde doelmatigheid van de plaatsing duidelijk aan de klant gecommuniceerd te worden.
4. Een belangrijk uitgangspunt dient te zijn dat werken loont. In alle gevallen dient gewaakt te worden voor de zogenaamde armoedeval. Deze kan bijvoorbeeld ontstaan door bijkomende kosten waardoor de cliënt uiteindelijk per saldo minder overhoudt. Branches die kansrijk zijn qua werk, zoals ICT en de zorg, verdienen de voorkeur te krijgen van de Gemeente.
5. Juist omdat reiskosten zoals abonnementen vooraf betaald dienen te worden, zijn reiskosten gemaakt ten behoeve van re-integratie een belangrijk punt voor de Cliëntenraad. Deze vallen immers niet onder een arbeidsovereenkomst of CAO en lijken slechts beperkt vergoed te worden. Zo wordt pas vergoed vanaf een reisafstand van tien kilometer en gaat men bij verstrekking van een vervoersvoorziening slechts uit van de goedkoopst adequate voorziening.
6. De Cliëntenraad vreest met de genoemde maatregelen in de verordening voor arbeidsverdringing. Zo zijn enkele voorbeelden van arbeidsverdringing zoals bijvoorbeeld job crafting niet genoemd. Waken voor dergelijke verdringing dient een prioriteit te zijn.

7. De Cliëntenraad hoopt dat de scholing mogelijkheden verder gaan dan de geplande trajecten die de Gemeente voor ogen heeft (zoals bijvoorbeeld bij ProWork) en het productboek Sociale Zaken. Uitsluiting op basis van een andere voorziening raadt de Cliëntenraad af.
8. Hoewel dit niet rechtstreeks in de twee besproken documenten staat is de Cliëntenraad op de hoogte van het voornemen van de Gemeente om te werken met ProWork. Graag wil de Cliëntenraad hier wijzen op haar eerdere waarschuwingen betreffende ProWork. Zo zijn er in het verleden signalen geweest dat het werk daar demotiverend is en dat sommige zaken door enkelen als uitbuiting beschouwd worden.

Mocht het bovenstaande om een mondelinge toelichting vragen dan is de Cliëntenraad graag bereid met u hierover, vooraf aan de beantwoording, van gedachten te wisselen en met u in gesprek te gaan. Contact met de Cliëntenraad verloopt via mevrouw E. Donker (cliëntenraad@krimpenerwaard.nl).

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Cliëntenraad Sociale Zaken Krimpenerwaard,

Mw. A. Kraaijenbos, voorzitter

Toelichting

1. De Cliëntenraad is van mening dat de beleidsregels een onlosmakelijk onderdeel vormen van de verordeningen. In de verordening zijn regels opgenomen die stellen dat: *'Het College kan beleidsregels opstellen ter uitvoering van het bepaalde in dit artikel.'* In de algemene toelichting, blz. 10 is de regel: *'Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de Gemeenteraad verplicht om regels op te nemen in deze Verordening'*, weggehaald (zie Re-integratie Verordening 2015). Het lijkt erop dat de Gemeenteraad hiermee een aantal bevoegdheden, betreffende de voorzieningen die eronder staan, uit handen geeft aan het College. In diezelfde algemene toelichting van de re-integratie verordening staat dat gekozen is voor een algemene, globale verordening. Het is de visie van de Cliëntenraad dat de beleidsregels vergaande invulling hieraan moeten geven. Het is dan ook de wens van de Cliëntenraad dat zowel het College als de Gemeenteraad hier nauw bij betrokken blijven.
2. Een Gemeente moet maatwerk leveren en aangeven hoe het re-integratietraject iemand gaat helpen om de vereiste kwalificaties voor de arbeidsmarkt te verkrijgen, en ook hoe lang het traject duurt. Een open einde mag niet. Houdt een Gemeente zich niet aan deze voorwaarden, dan mag een bijstandsgerechtigde een traject weigeren. Dit blijkt onder andere uit een zaak die dit jaar werd aangespannen door een bijstandsgerechtigde in Boxtel. Hij moest als re-integratie schilderwerkzaamheden doen, terwijl hij daar niet voor was opgeleid. Bovendien had het traject een open einde. De man werkte in eerste instantie mee, maar toen hij begreep dat het hem geen kwalificatie op zou leveren om als schilder aan de slag te gaan, weigerde hij verdere deelname. Vervolgens werd hij gekort op zijn uitkering. Ten onrechte, oordeelde de Centrale Raad van Beroep (CRvB). Deze hoogste rechter in bijstandszaken vond dat de gemeente in gebreke was gebleven bij het leveren van maatwerk. Zie ECLI:NL:CRVB:2017:1368 en <http://www.uitkeringsgerechtigden.fnv-magazine.nl/201704#!/recht-krom/item/1>.
3. Naar aanleiding van de re-integratie verordening en regeling 2015, de nieuwe concept re-integratie verordening en regeling en het productboek sociale zaken (versie 1.08.0704) plaatsen wij hieronder een opsomming van een aantal veranderingen waar wij ons zorgen over maken.
  - a) Wat betreft werkervaringsplaatsen (met behoud van uitkering), in de nieuwe verordening, worden geen reiskosten vergoed en worden er termijnen gehanteerd.
  - b) In de concept verordening is met zicht op een arbeidscontract geschrapt bij een proefplaatsing (met behoud van uitkering) en zijn de termijnen verruimd.
  - c) In het geval van zowel artikel 6 (werkervaringsplaats) als artikel 7 (proefplaatsing) dient gelet te worden op de aard van de werkzaamheden van maximaal 3 maanden. Werkgevers dienen de cliënt iets concreets te bieden. Cliënten dienen niet gebruikt te worden om bijvoorbeeld tijdelijke piekproductie te ondervangen zoals de kerstperiode.
  - d) Bij punt 4 van artikel 7 wordt geïmpliceerd dat een dergelijk besluit tot verlenging van de duur van de proefplaatsing eerder uitzondering is dan regel. Er dient hier in ieder geval voldoende toetsing plaats te hebben evenals maatwerk.
  - e) Detacheringsbanen (met behoud van uitkering) zijn verruimt van arbeidsbeprekten met arbeidsvermogen en personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt, naar personen die behoren tot de doelgroep conform de participatiewet (art 7 lid 1).
  - f) Detacheringsbanen worden gezien als garantiebanen die meetellen voor de quotumwet.
  - g) ProWork gaat ook detacheringsbanen aanbieden, met behoud van uitkering.
4. Het motto van menig kabinet is: 'Werk boven uitkering'. De oneliner: 'Werk moet lonen' komt ook een aantal maal terug in het regeer akkoord Rutte III. In het kort is de visie van de Gemeente Krimpenerwaard dat armoede meer is dan een financieel probleem en dat actief meedoen de zelfredzaamheid vergroot en het risico op een armoedeval in de toekomst vermindert. De visie van de Cliëntenraad is dat werk moet lonen. Regulier werk (indien mogelijk) en een (vast) hoger inkomen kunnen immers bepalende factoren zijn voor het behalen van de status 'zelfredzaam' en vermindert tevens het risico op armoedeval in de toekomst. Een verruiming van de duur voor plaatsingen, met behoud van uitkering, ten opzichte van de Re-integratie Verordening 2015, raden wij dan ook af. Zeker

nu de meeste doelgroepen binnen de Participatiewet hier in aanmerking kunnen komen een werkervaringsplaats, proefplaatsing, sociale activering, detacheringbaan, of participatieplaats die, met behoud van uitkering, kunnen worden uitgevoerd.

De Cliëntenraad mist in deze verordening vooral de doelstelling zelfredzaamheid en de verminderde kans op armoedeval in de toekomst. Voor de detacheringbaan hopen wij stellig dat de dienstverband termijnen, zoals aangegeven in de Re-integratieregeling 2018 (maximaal 12 maanden met behoud van uitkering met een mogelijkheid tot verlenging met nog eens 12 maanden), foutief zijn neergezet.

Gehandicapten met een baan gaan niet werken onder bijstandsniveau. Iemand met een arbeidsbeperking moet aan werk meer overhouden dan aan een uitkering. *„Als mensen gaan werken, en als mensen méér gaan werken, wil ik dat ze er echt op vooruitgaan”*, is de boodschap van staatssecretaris Tamara van Ark (Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Zij wil daarmee de onrust bij betrokkenen over haar plannen wegnemen. Het is de bedoeling dat een en ander verandert in de zogenoemde Participatiewet, die ervoor moet zorgen dat meer mensen werk vinden. De Cliëntenraad hoopt dat de gemeente hierin meegaat. Zie <http://www.dvhn.nl/binnenland/Meer-dan-bijstand-voor-gehandicapte-met-baan-22747463.html>.

5. In de re-integratieregeling artikel 10 staat dat reiskosten enkel worden vergoed aan: personen uit de doelgroep die een re-integratietraject, inburgeringtraject, scholingstraject, vrijwilligerswerk verrichten of tegenprestatie moeten doen. Daarbij wordt gesteld dat reiskosten alleen worden vergoed wanneer de afstand van de woning van de belanghebbende tot werk of school minimaal 10 kilometer bedraagt. Dit lijkt een bijzonder harde eis die niet voldoende uitgaat van mogelijke individuele omstandigheden. Mensen moeten er per saldo niet op achteruit gaan. Zeker niet als zij, met behoud van uitkering, aan de slag (moeten) gaan. De keuze om de reiskosten conform de richtlijnen van de belastingdienst in te delen vindt de Cliëntenraad vreemd omdat het immers om werkgevers gaat.

Normaliter worden de reiskosten in een arbeidsovereenkomst, bedrijfsreglement of CAO geregeld. Dit zou dus kunnen betekenen dat de verruiming van de doelgroep op dit punt weinig nut zal hebben indien een werkgever geen reiskosten wil vergoeden. De Cliëntenraad vreest dat als er niets op papier wordt vastgelegd er niets wordt vergoed.

Daarbij wordt in de toelichting van de re-integratie verordening artikel 4, algemene bepalingen, aangegeven dat wanneer aanspraak kan worden gedaan op voorliggende voorzieningen, deze kosten niet vergoed worden.

De re-integratieregeling artikel 13 punt 6 stelt dat bij verstrekking van de vervoersvoorziening uitgegaan wordt van de goedkoopst adequate voorziening. Wat adequaat is, is niet altijd hetgeen noodzakelijk is. Dit is zeker het geval waar het kwetsbare doelgroepen betreft. In iedere situatie dient realistisch maatwerk te worden geleverd.

Verder vindt een korting plaats ter hoogte van de eigen bijdrage van de kosten van Openbaar Vervoer volgens punt 9. Hier dient voldoende gewaarborgd te worden dat cliënten er daadwerkelijk per saldo op vooruit gaan.

Het ondernemingsplan ProWork 2018 spreekt ook over beperkte reiskosten. De Cliëntenraad wil de Gemeente oproepen hier heel goed op te letten en voorzichtig mee om te gaan.

6. De re-integratie verordening artikel 5, verdringing, somt een lijst op van mogelijke voorbeelden van verdringing. Deze lijst is bij lange na niet volledig. Zo kan een baan in twee componenten gesplitst worden waarvan één een reguliere arbeidsplaats betreft, en de andere een loonkostensubsidie of positie voor een vrijwilliger (job crafting). Het is noodzakelijk dat hier voldoende alertheid is, ook bij voorbeelden niet genoemd onder punt 3. De Cliëntenraad is van mening dat er wel degelijk verdringing optreedt als (voorheen) betaalde vacatures vervuld gaan worden door uitkeringsgerechtigden zonder dat daar een gedegen loon, cao en arbeidsvoorwaarden tegenover staan.
7. Dat personen die behoren tot de doelgroep nu de mogelijkheid krijgen om scholing te volgen, juicht de Cliëntenraad toe. Echter, in de re-integratieregeling staat dat dit enkel geldt voor personen die een re-integratietraject volgen. In re-integratieregeling artikel 14, overige voorzieningen, bij werk/scholing of vrijwilligerswerk, blijkt ook dat het College af kan wijken van de beleidsregels. Van de mogelijkheid kan dan alleen gebruik worden gemaakt indien andere voorzieningen, zoals opgenomen in deze beleidsregels niet toereikend zijn en er geen voorliggende voorziening is. Daarbij wordt in de toelichting van de re-integratie verordening artikel 4, algemene bepalingen, ook aangegeven dat wanneer aanspraak kan worden gedaan op voorliggende voorzieningen, deze kosten niet vergoed worden. Zo zou een meeneembare voorziening, zoals aangegeven in artikel 19 van de toelichting van de verordening ook zomaar gebruikt kunnen worden als afwijzingsgrond kunnen zijn. Gezien het ondernemingsplan van ProWork 2018 is deze mogelijkheid niet uit te sluiten.

Als het om scholing in combinatie met participatieplaats gaat dan zien wij dat men in de re-integratie verordening artikel 11 spreekt over een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand en een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Terwijl het in de re-integratie verordening 2015 om een persoon gaat van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand.

Voorzieningen bij werk, scholing of vrijwilligerswerk. De genoemde vergoeding dient hier volledig los te staan van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie. Deze mag niet als een voorliggende voorziening worden gebruikt wanneer er ook deze discretionaire bevoegdheid is. Bovenal dient in iedere situatie maatwerk geleverd te worden op basis van menselijkheid en niet slechts gekeken naar loonwaarde, alleen dan kan er werkelijk sprake van participatie zijn.

8. ProWork gaat een grote rol spelen bij de uitvoering van de re-integratie verordening en regeling. In het vervolg komen PW-ers, die via de Gemeenten, bij Promen worden aangemeld, bij ProWork in dienst of zij gaan met behoud van uitkering aan het werk (zie ondernemingsplan ProWork 2018 en Promen 2018). De Cliëntenraad roept de Gemeente op om te waken voor (financiële) uitbuiting. ProWork heeft geen CAO en biedt geen pensioenopbouw. Promen heeft enkel een CAO voor de bestaande sociale werkvoorziening t/m 31 december 2018 maar biedt geen pensioenopbouw. Normaliter worden de reiskosten in een arbeidsovereenkomst, bedrijfsreglement of CAO vastgelegd. De Cliëntenraad wil de Gemeente aansporen hier op een menselijke manier mee om te gaan.

De Cliëntenraad is van mening dat de Gemeente af moet van het veelvuldig plaatsen van cliënten bij Promen. Dit werkt demotiverend. De loonkosten en loonwaarde bepaling stellen wij ter discussie. Wanneer het gaat om een baan waar weinig uitdaging in zit, kun je niet verwachten dat mensen hier blij van worden. Eerder het tegenovergestelde. Dit werkt ziekte/verzuim in de hand. Mensen worden klein gehouden. Er is al een stempel op je gedrukt en dit wordt meegenomen bij plaatsing. Overprikkeling/overvragen is niet goed maar het tegenovergestelde is nog kwalijker. Wanneer je niet assertief bent en zelf met oplossingen komt, ben je dus wederom verplicht om naar de pijpen van de Gemeente te dansen.

Opvallend is dat hier voornamelijk gesproken wordt over groepsplaatsingen. De Cliëntenraad mist hier het stukje maatwerk in de vorm van individuele benadering bij het doorstromen naar een (reguliere) baan of traject vorm.

Indien er sprake is van een lagere gerealiseerde loonwaarde komt het verschil met de theoretische loonwaarde ten laste van de opdracht gevende Gemeente. Een belangrijke vraag is hoe de Gemeente Krimpenerwaard denkt zich te kunnen wapenen tegen deze eventuele kosten.

De Cliëntenraad waarschuwt dat zinloos en geestdodend werk indringende gevolgen kan hebben voor de gezondheid. Het werkt demotiverend en zorgt dat je je zelfrespect en je gevoel voor eigenwaarde verliest. Het kan leiden tot een burn-out, tot gezin/werk conflicten, werk gerelateerde stress, het zorgt voor toename van het stresshormoon cortisol en zaken als slapeloosheid. Werk wordt er zo een straf door. Wij willen de Gemeente dan ook oproepen om hier rekening mee te houden. Zie <http://www.excellentleiderschap.nl/blogbericht/geestdodend-werk-wat-zijn-de-gevolgen/>.

Overig punt

- A. De re-integratieregeling artikel 12 punt 3a bepaalt dat de kosten van een werkplekaanpassing in aanmerking komt voor vergoeding indien de structurele functionele beperking waarvoor de voorziening wordt gevraagd naar verwachting een duur heeft van tenminste een jaar. Aangezien het hier volgens de bewoording een structurele beperking betreft lijkt deze eis overbodig en leidt mogelijk tot uitsluiting van bepaalde doelgroepen. Verder wordt bij punt 12 gezegd dat de kosten van de werkplekaanpassing in verhouding dienen te staan met de 'opbrengsten' die gepaard gaan met de beoogde uitkeringsonafhankelijkheid van de belanghebbende. Hoewel dit realistisch is op papier lijkt het gedeeltelijk haaks te staan met beweringen in het productboek versie 1.08.0704. Het daarin gevraagde '*Wat hebben onze cliënten nodig om weer te kunnen participeren [...]?*' wordt niet aan restricties gekoppeld, zeker omdat in dezelfde inleiding ook wordt gesproken over een positief gevoel teweeg brengen en een toename van zelfvertrouwen. Punt 12 impliceert dat dit alleen gebeurt wanneer het voldoende kostenefficiënt is.